

Κείμενο

[Οι κίνδυνοι της Διαδικτυακής Παραπληροφόρησης]

Διατυπώνεται η άποψη πως όσον αφορά στην ενημέρωση και γενικότερα στη μετάδοση των πληροφοριών, το διαδίκτυο ως μέσο έχει αναμφισβήτητα ανατρέψει τον παραδοσιακό τρόπο που ξέραμε μέχρι πρόσφατα, με τα ΜΜΕ αποκλειστικά στη θέση του πομπού και τον πολίτη **περιορισμένο** στη θέση του δέκτη. Σήμερα, ένας πολίτης μπορεί να παρακάμψει τα μέσα που μέχρι πριν λίγα χρόνια είχαν την αποκλειστικότητα του ρόλου να ενημερώνουν το κοινό. Πλέον ο πολίτης έχει το πάνω χέρι: μπορεί να επιλέξει την πηγή από την οποία θέλει να ενημερωθεί: το πρακτορείο ειδήσεων, εξειδικευμένες ιστοσελίδες, ιστολόγια κ.λπ. Μπορεί να ψάξει από μόνος του στο διαδίκτυο για ένα θέμα το οποίο τον ενδιαφέρει είτε μέσω κάποιας μηχανής αναζήτησης, είτε προσφεύγοντας στο αρχείο κάποιας ενημερωτικής ιστοσελίδας, σε συλλογές πληροφοριών κ.ά.

Μέχρι τώρα στο παρόν άρθρο «λιβανίσαμε» τα πλεονεκτήματα της νέας κατάστασης, ότι δηλαδή με το διαδίκτυο ο κόσμος παίρνει τη δύναμη της ενημέρωσης στα χέρια του. Έχοντας, λοιπόν, πλήρη επίγνωση του πόσο σημαντικό ρόλο παίζει η ενημέρωση με σαφείς προεκτάσεις στις κοινωνικές και πολιτικές ισορροπίες (και όχι μόνο), αναμφισβήτητα δεν μπορούμε παρά να αναγνωρίσουμε τη θετική **ανατροπή** που έφερε το διαδίκτυο, ουσιαστικά ενδυναμώνοντας τους πολίτες.

Δεν είναι όμως όλα καλά κι όμορφα. Η άκρατη ελευθερία διακίνησης πληροφοριών και ενημέρωσης έχει και μία αρνητική πλευρά, που, αν δεν υπάρχει προσωπική **θωράκιση** από πλευράς χρηστών (όχι βέβαια με τη μορφή ενός επιβαλλόμενου κρατικού προστατευτισμού) ενδέχεται να επιφέρει επικίνδυνες συνέπειες. Το ερώτημα που τίθεται είναι: τι συμβαίνει, όταν το διαδικτυακό κοινό, ενώ απέσεισε¹ την τυφλή εμπιστοσύνη προς τα παραδοσιακά ΜΜΕ που μονοπωλούσαν την ενημέρωσή του, μεταφέρει τώρα την εμπιστοσύνη στα σύγχρονα διαδικτυακά μέσα;

Από τη μια αυτό είναι κατανοητό: το διαδίκτυο είναι ένα σχετικά καινούριο και ριζοσπαστικό μέσο και η ευρύτερη κοινωνία δεν έχει προσαρμοστεί πλήρως ακόμα στον τρόπο που λειτουργεί και εξελίσσεται. Αποτελεί ένα θαύμα και αυτόματα αποκτά κύρος. Επιπλέον, το διαδικτυακό κοινό δεν έχει ακόμα ξεθυμάνει από την προηγούμενη εποχή του ουσιαστικά καταπιεστικού περιορισμού της μετάδοσης της πληροφορίας. Δε συγκρίνεται η διαδικτυακή εμπειρία με τη μονόδρομη κατάσταση τού «ο τύπος στην

---

¹ Αποσείω: απαλλάσσομαι από κάτι ενοχλητικό, από μια δυσάρεστη κατάσταση.

τηλεόραση μιλά ασταμάτητα και, ενώ αυτά που λέει εμένα μου φαίνονται ασυναρτησίες, δεν μπορώ ούτε να τον σταματήσω ούτε να αντιδράσω».

Από την άλλη όμως, το ενδεχόμενο παραμένει: Τι γίνεται όταν π.χ. ένα ιστολόγιο, ένα μήνυμα στο ηλεκτρονικό ταχυδρομείο ή μια ιστοσελίδα λέει ψέματα ή έστω ανοησίες; Όταν επικαλείται **ανυπόστατες** πληροφορίες; Όταν κατασκευάζει ψευδείς πληροφορίες και συκοφαντίες; Όταν σπέρνει την παραπληροφόρηση με σκοτεινούς σκοπούς; Και φυσικά, τι συμβαίνει στο τέλος, εάν έχουμε ένα διαδικτυακό κοινό, το οποίο αποδέχεται τις ανακρίβειες εκλαμβάνοντάς τις ως πραγματικά γεγονότα; Ποιες οι συνέπειες, λοιπόν, της διαδικτυακής παραπληροφόρησης; Φυσικά, οι συνέπειες είναι ίδιες με τις συνέπειες και της «παραδοσιακής» παραπληροφόρησης. Δηλαδή σύγχυση στο **κοινό**, πλάνη, εσφαλμένες εντυπώσεις, απουσία κρίσης, αποδοχή κάθε πληροφορίας, παρωπιδισμός² και ό,τι άλλο σκεφτείτε.

Και μάλιστα δεν είναι μόνο αυτό. Η παραπληροφόρηση μέσω του διαδικτύου αποκτά ιδιαίτερα επικίνδυνες διαστάσεις, καθώς το διαδίκτυο έχει τη δυνατότητα να διακτινίζει αφιltrάριστες πληροφορίες, λόγω της δυνατότητας κάθε χρήστη να κοινοποιεί την άποψή του στους υπόλοιπους. Και όλα αυτά στην ταχύτητα του φωτός και με γεωμετρική πρόοδο. Προφανώς, αυτό είναι και ευλογία και κατάρα. Αποτελεί ένα δίκωπο μαχαίρι με αποτελέσματα σαν κι αυτά που έχει η διάδοση της μαζικής παραπληροφόρησης. Και το πιο λυπηρό είναι ότι αυτή η διάδοση συχνά γίνεται αθέλητα από καλοπροαίρετους χρήστες.

Ορ. Τριγγίδης, Ιστολόγιο *tringides.blogspot.gr*, 25.05.2009 (διασκευή).

ΘΕΜΑΤΑ

A. (Μονάδες 20)

A. Να αποδώσετε περιληπτικά το κείμενο (80 - 100 λέξεις).

(μονάδες 20)

B. (Μονάδες 15)

B1. Γιατί, σύμφωνα με τον αρθρογράφο, με το διαδίκτυο «ο κόσμος παίρνει τη δύναμη της ενημέρωσης στα χέρια του»; (60 - 80 λέξεις).

(μονάδες 10)

---

² παρωπιδισμός: η υιοθέτηση μονόπλευρων και δογματικών απόψεων, η περιορισμένη αντίληψη των πραγμάτων.

- B2.** Ποια συλλογιστική πορεία (επαγωγική ή παραγωγική) ακολουθεί ο αρθρογράφος στην πρώτη παράγραφο (Διατυπώνεται... πληροφοριών κ.ά.) του κειμένου; Να αιτιολογήσετε με συντομία την απάντησή σας.

(μονάδες 5)

Γ. (Μονάδες 15)

- Γ1.** Να δημιουργήσετε μία πρόταση για καθεμιά από τις λέξεις του κειμένου με την **έντονη γραφή**, λαμβάνοντας υπόψη τη σημασία τους στο κείμενο: **περιορισμένο, ανατροπή, θωράκιση, ανυπόστατες, κοινό** (μπορείτε να διαφοροποιήσετε τον γραμματικό τύπο, δηλαδή την πτώση, τον αριθμό, το γένος, το πρόσωπο κλπ.).

(μονάδες 10)

- Γ2.α.** «το διαδίκτυο έχει τη δυνατότητα να διακτινίζει αφιltrάριστες πληροφορίες».

Να δηλώσετε αν η χρήση της γλώσσας στο παραπάνω απόσπασμα είναι κυριολεκτική/δηλωτική ή μεταφορική/συνυποδηλωτική.

(μονάδες 2)

- Γ2.β.** Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας.

(μονάδες 3)